

לנגב' - MERICA

יצאה מנמל סט (צרפת) ב - 18 בינואר 1946, כשעל סיפונה 647 מעפילים. הים היה קשה, מים חדרו לספינה, המשאבה יצאה מכלל פעולה והמעפילים נאלצו לרוקן המים בדליים. הספינה מצאה מחסה בנמל היירס (צרפת). עם שוך הסערה חידשה את מסעה.

עקב סערה נוספת התעכבה האניה מספר ימים באזור מיצר מסינה והסתבר שיש צורך בתוספת מזון להמשך הדרך. שלשה מאנשי הצוות הזר שנישלחו שם לחוף להצטייד במזון ניצלו את ההזדמנות וברחו עם הכסף. נעשה ניסיון נוסף לקנות אספקה במסינה. הניסיון צלח, אבל לא לפני ששוטרים מקומיים, שחשדו כי מדובר בספינת הברחה, קיבלו שוחד.

הספינה הפליגה לכיוון יוון ומשם לחופי הארץ. ב- 5 בפברואר נתגלתה ו - 100 חיילים בריטיים עלו על הסיפון והכניעו בקרב קצר את המעפילים. הבריטים השתמשו גם באש חיה ובקרב נהרג המעפיל הרברט לזר. "לנגב" נגררה לנמל חיפה והמעפילים גורשו לקפריסין. שמו של הנופל הרברט לזר לא היה ידוע עדין בשעה שהיישוב פירסם את דבר מותו ולפיכך כונה במודעת האבל "המעפיל האלמוני". אוניית המעפילים שהגיעה שבוע לאחר מכן נשאה את השם "המעפיל האלמוני" לזכרו.

מפרט טכני

Merica	שמות קודמים
לאחר מלחמת העולם הראשונה	שנת בניה
ספינת מפרשים קטנה מעץ עם מנוע, בעלת שני תרנים. בתורן הקדמי מפרשים מלבניים ובתורן האחורי מפרש משולש גדול.	סוג כלי השייט
400 טון	תפוסה
מנוע 150 כ"ס	הנעה
6 קשרים	מהירות

רכש והכנה

המוסד לעלייה ב' מהסוכן דאנדריה- 'הגוף'- יוני שמתגורר באיטליה.	החוכר
איטליה.	מקום החכירה
לא ידוע.	גילוי בריטי בשלב זה
בעלי הספינה, בפיקוח צוות מקומי.	צוות ההכנה
הוכנו דרגשי לינה ל- 650 איש בשלוש קומות, זו מעל זו. לכל דרגש הייתה חגורת הצלה. לספינה חוברו שתי סירות הצלה, ו- 30 רפסודות. הספינה נצבעה מחדש. הובאו דלק ל- 11 ימי הפלגה, ומזון ל- 20 יום, שלא הספיק ואזל לאחר 15 יום. כמות הדלק הספיקה.	ארגון הספינה להעפלה

צוות ומלואים

אפרים טלמון-טאומן (שחר)- פלי"ם.	מפקד הספינה
משה דפני- 'הסיילור' (יפת)- פלי"ם.	מלואים נוספים
זהותו של הגידעוני של הספינה לא ידועה.	גדעונים
משדר, מקלט, משדר רזרבי; מכשיר אס.או.אס, מכשיר למילוי סוללות, ספק כוח.	מכשיר קשר
איטלקי.	רב חובל
11 איטלקים, ביניהם קצין ימייה איטלקי בדרגת קצין ראשון, ושני מכונאים.	צוות

העלאת מעפילים

נמל / אזור ההעלאה	סט, צרפת.
יחס השלטונות	המשטרה הצרפתית ידעה על מבצע ההעפלה, נפקו תעודות פליט למעפילים ואלה נלקחו מהם בצורה מסודרת לפני עלייתם לספינה.
מספר מעפילים	647
מוצא ושיוך תנועתי	פולין, הונגריה, רומניה: כ- 120 איש מתנועת בית"ר, כ- 80 איש נוער ציוני (ציוניים כלליים), כ- 200 פרטיזנים לשעבר, קבוצת נוער מאנגליה וארצות הברית, נוער החלוץ, בגילים שונים, צעירים בעיקר.
מחנות המעפילים	סאן ז'רום וחמישה מחנות נוספים, לכל תנועה בנפרד.
דרך הגעה לאזור ההעלאה	המחנות היו בקרבת מקום, והעולים נלקחו במשאיות אל החוף.
ההעלאה	העולים הובאו בשעות אחר-הצהרים. הראשונים סירבו להיכנס, כי ראו את המעברים הצרים ותנאי המגורים הצפופים, והיה צורך לזרז אותם בשידולים וצעקות. מאחר שהסתדרו בטור, אלה שהיו מאחור דחפו את אלה שהיו בפתח, כי לא ידעו מה מצפה להם. בגלל אי הסדר שהשתרר, ההעלאה נמשכה ארבע שעות.
ארגון הספינה	שני המלווים ימאי הפלי"ם התחלקו ביניהם בתפקידים: האחד עם הצוות הזר של הספינה והשני עם העולים והתחלפו ביניהם. העולים התארגנו בקבוצות וקיבלו על עצמם תפקידים של ניקיון, מטבח, שמירה.

ההפלגה

תאריך	18 בינואר 1947, שעה 13:35.
נתיב ההפלגה	מנמל סט דרך מפרץ ליון (Lions), הים הליגורי, קורסיקה, מיצר בוניפציו (Bonifacio) בין קורסיקה לסרדיניה, האי פונצה (Ponza) מול מפרץ גאטה (Gaeta), האי איסקיה (Ischia), קפרי (Capri), כף וטיקנו (Vaticano), כף מילאצו (Milazzo) בצפון סיציליה, כף רסוקולמו (Rasocolmo) בצפון סיציליה, מיצר מסינה, מפרץ טרנטו, לכיוון יוון, מפרץ ארקדיה, כרתים, דרומה לחופי צפון אפריקה, החוף המצרי, חוף ניצנים, קיסריה, חיפה.
אירועים בדרך	בלילה הראשון להפלגה החלו לחדור מים לספינה, והמשאבות התקלקלו. המכונאים תיקנו את המשאבות, ובינתיים שאבו ידנית. בגלל סערה, שונה הנתיב לכיוון נמל Hyeres בצרפת ומשם למיצר בוניפציו. ב- 21 בינואר נשבו רוחות חזקות שלא אפשרו התקדמות. ב- 24 בינואר התחוללה סערה במפרץ מסינה, והספינה חזרה לצפון סיציליה לתפוס מחסה. ב- 25 בינואר עגנו בצפון סיציליה והורידו סירה עם רב המלחים ושני מלחים נוספים כדי לקנות מזון. השלושה ברחו עם הכסף והשאירו את הסירה על החוף. בעזרת דייגים מקומיים הוחזרה הסירה. ב- 27 בינואר שוב עגנה הספינה דרומית למיצר מסינה כדי לקנות מצרכים. המזון בספינה היה גרוע ומועט, והקנייה שיפרה את המצב. במקום נכחה המשטרה האיטלקית, ורק באמצעות שכנוע ושחד הם שיחררו את הספינה לאחר 24 שעות. ב- 29 בינואר שוב התחוללה סערה וקלקול במשאבת המים. ב- 31 בינואר, בחוף יוון, נשבו רוחות חזקות שעכבו את ההתקדמות, ועד ה- 2 בפברואר לא הייתה אפשרות להתקדם. באותו יום עגנה הספינה במפרץ ארקדיה לתיקון המשאבה. הימים הבאים עברו ללא אירועים מיוחדים, פרט לתנאי השהות הקשים בספינה. במשך כל ימי המסע היה מכשיר הקשר מקולקל, והחל לפעול רק ביום ה- 19 להפלגה.

עימות עם הבריטים

<p>ב- 8 בפברואר, ב- 21:00 בקירוב, במרחק של כ- 15 מיל מחוף, הוראה הספינה בזרקור של משחתת בריטית והתגלתה. כעבור מספר דקות הצטרפו שתי משחתות נוספות.</p>	<p>גילוי וליווי בריטי</p>
<p>ההוראות מן הארץ היו להגיע לחוף ניצנים, אחר כך שונתה ההוראה לחוף קיסריה, בגלל הגלים. נאמר לעולים להסתתר מתחת לסיפון ולכבות אורות. עם הגילוי, ניתנה הוראה לחזור ללב ים ולנתק מגע מהבריטים.</p>	<p>הכנות לעימות והוראות</p>
<p>שתי משחתות נצמדו לספינה משני צידיה, וכאשר הספינה עצרה בניסיון להתחמק, עלו כ- 100 חיילים בריטים עם נשק ואלות ומסכות גז. העולים עלו מלמטה כשבידיהם קופסאות כדי להשליך על הבריטים ולהתנגד, על פי ההנחיות. כעבור 20 דקות הסתיימה ההשתלטות, לאחר שניתנה הוראה להפסיק להתנגד, ב- 00:30, אור ל- 9 בפברואר. המעפיל הרברט לזר נהרג במהלך הקרב. בערב של אותו יום הובאה הספינה לחיפה. עם הגילוי הבריטי הושלך המכשיר לים. הספינה נגררה לנמל חיפה ב- 21:00.</p> <p>בעת גילוי הספינה, הטיל הצבא הבריטי מצור על קיבוץ שדות-ים, בו נערך הפלי"ם להורדת המעפילים. סירה שהגיעה מבסיס נוה-ים נתפשה ואנשיה נעצרו. המצור הוסר עם עלות השחר.</p>	<p>העימות ותוצאותיו</p>

חילוץ מלואים

<p>לא היו.</p>	<p>הוראות והכנות לחילוץ</p>
<p>המלואים לא חולצו והלכו עם העולים לספינת הגירוש.</p>	<p>החילוץ</p>

תוצאות

<p>הרוג בשם הרברט לזר מקרב העולים, שלושה מעפילים פצועים, שלושה פצועים מרסיסים מקרב הבריטים.</p>	<p>נפגעים</p>
<p>לקפריסין.</p>	<p>לאן הגיעו המעפילים</p>